

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
історичний факультет
кафедра архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Правова глобалізація та Україна, українська
Викладачі	Семенюк-Прибатень Анна Вікторівна, старший викладач
Профайл викладачів	http://kaf-archives.kpnu.edu.ua/semeniuk-a-v/
E-mail:	semanya31@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/enrol/index.php?id=3603
Консультації	Очні консультації на протязі семестру: 25.09.2020-1год. 14.10.2020-1год. 18.11.2020-1год.

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Правова глобалізація і Україна» займає надзвичайно впливове місце в системі підготовки здобувачів вищої освіти історичного факультету ОС «Бакалавр». Найбільша увага при викладанні приділяється розвитку правової системи в Україні після отримання нею незалежності, що було абсолютно новим, так як раніше вона творилася в СРСР. І для України залишалось виконувати закони, які не завжди відповідали її інтересам. Україна після 1991 року проходила той же шлях, що й інші пострадянські країни, які теж не мали практики, як й Україна у цій вкрай важливій справі для кожної незалежної держави. Особлива увага при цьому приділялася і приділяється вивченню досвіду молодих держав, які раніше й досить успішно вступили на цей шлях. Запозичення їх досвіду вимагає конкретного підходу, який полягає в необхідності враховувати особливості України. При цьому відомо, що український парламент найбільше завантажений проблемою, яка вимагає при прийнятті нового закону враховувати ті юридичні напрацювання, які представляють сьогоденну правову систему, яка все більше глобалізується в напрямі уніфікації кодексів законів, які враховують, насамперед, права і свободи громадян. Більше того, у правовій системі кожної країни світу все важливішу роль відіграє глобалізований підхід до прийняття того чи іншого закону, врахування того факту, що він не суперечить законам міжнародного права, яке, як відомо, постійно глобалізується. Фактом є й те, що Україна, прилучаючись до тісної роботи з міжнародним співтовариством, постійно вдається до глобалізованого варіанту своєї правової системи. Це особливо добре видно на пакетах законодавства, яке розробляє Верховна Рада України, зокрема для вступу в Європейський Союз та НАТО. Спецкурс включає великий і багатий в сенсі знань матеріал, який стосується органів державної влади та державного управління, їх функціонального призначення, форм реалізації влади та управління зверху донизу, що фактично характерно для всіх держав світу. А це яскраве свідчення подальшої глобалізації правової системи України.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Правова глобалізація і Україна» ґрунтується на застосуванні історичного, проблемно-хронологічного, порівняльно-історичного та історико-типологічного методів історичних досліджень та укладена відповідно до освітніх програм підготовки фахівців освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта (Історія та правознавство).

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Правова глобалізація і Україна» є ознайомлення студентів третього курсу історичного факультету з глобалізацією сучасної правової системи, місцем та роллю в ній України.

Основні цілі (завдання):

– визначити характерні особливості сучасної міжнародної правової системи;

- виявити спільне і відмінне у правових системах Європейського Союзу та України;
- з'ясувати загальні закономірності й конкретні проблеми правової глобалізації на сучасному етапі;
- висвітлити принципи й шляхи досягнення Україною модерної правової системи;
- показати конкретно-історичний контекст правової глобалізації, вплив на неї визначальних процесів, явищ, подій;
- розкрити роль різних факторів у системі міжнародної правої глобалізації;
- вдосконалити уміння студентів працювати зі сучасним українським та міжнародним законодавством;
- домогтися опанування студентами основних наукових понять курсу;
- закріпити навички працювати з джерелами міжнародного та українського права на сучасному етапі.

4. Формат курсу

Нормативна навчальна дисципліна. Дисципліна професійної підготовки.

5. Результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійних програм історичного факультету ОС «Бакалавр» здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- суть та зміст глобалізації правової системи;
- про процес глобалізації правової системи в Україні;
- основні риси розвитку правової культури країн європейського регіону;
- зв'язок процесу правової глобалізації з іншими глобальними процесами у світі;
- ознаки правової держави;
- понятійний апарат;
- проблеми, що вивчаються у шкільному курсі «Громадянська освіта».

уміти:

- аналізувати правові процеси в Україні на сучасному етапі, співставляти їх з подібними процесами у провідних країнах Європи та Північної Америки;
- вільно володіти одержаними знаннями, формулювати власні думки, робити аргументовані висновки, дискутувати;
- працювати із джерельним матеріалом (що містять правові та законодавчі норми), використовувати його при висвітленні тих чи інших питань;
- розробляти уроки з курсу «Громадянська освіта», тематика яких передбачена шкільною програмою;

- конструювати український шлях до правової держави, що лежить через глобалізацію права;
- користуватися набутими знаннями у виховній роботі з учнями.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу
	денна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	Середня освіта (Історія та правознавство), 014 Середня освіта (Історія)
Рік навчання/ рік викладання	третій /2020
Семестр вивчення	п'ятий
нормативна/вибіркова	вибіркова
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС
Загальний обсяг годин	120 год.
Кількість годин навчальних занять	40 год.
Лекційні заняття	20 год.
Практичні заняття	20 год.
Семінарські заняття	год
Лабораторні заняття	0 год.
Самостійна та індивідуальна робота	80 год.
Форма підсумкового контролю	Іспит

7. Пререквізити курсу

Вивченню дисципліни «Правова глобалізація і Україна» передували такі освітні компоненти як «Основи теорії держави і права», «Історія правових вчень», «Філософія права». Їх вивчення дозволило сформувати у здобувачів вищої освіти систему знань про вплив попередніх періодів розвитку правової системи європейських країн на правову глобалізацію на сучасному етапі, а також співставляти їх з подібними процесами правової глобалізації України.

8. Технічне й програмне забезпечення / обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

9. Політика курсу

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати [«Положенню про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка»](#).

Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу студент зобов'язаний:

- не запізнюватися на заняття;
- не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
- самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно і акуратно виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання;
- відключити мобільний телефон під час занять;
- участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, контроль самостійної роботи; підсумковий контроль);
- будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та [Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка](#).

Результатом невиконання та / або недотримання правил може бути оцінка «незадовільно» за курс.

Схема курсу
Денна форма навчання
Спеціальність 014 Середня освіта (Історія) за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Історія та правознавство)

ТЕМА	Лекції	Семінарські заняття	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	
	Години				
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПРАВОВА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ У ДЕРЖАВНО-ПОЛІТИЧНОМУ ВИМІРІ					
1.1.Глобалізація, Історія її зародження й розвитку	4	4		6	
1.2. Радянська Україна як країна без права й національних законів. Конституція УРСР.	2			6	
Конституції західної цивілізації як історичний приклад правової глобалізації		2		6	
Вибірчі системи як наслідок глобалізації права		2		6	
Право Європейського Союзу		2		6	
1.3.Прилучення до європейських структур як потреба й стимул до глобалізації правової системи незалежної України	2			6	
Правові засади співробітництва Україна – НАТО		2		6	
1.4.Україна як правова держава в глобалізованому світі. Її проблеми та перспективи	2			8	

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ВПЛИВ ПРАВОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ПРИНЦИПИ Й МЕТОДИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ					
1.5. Вплив глобалізації на правову сферу людських взаємин	2			6	
Загальна декларація прав людини		2		4	
1.6. Процедури захисту прав людини в Європейському Союзі та Україні	2	2		6	
1.7 Міжнародні організації у системі захисту прав людини	4	2		4	
1.8 Українські події 2014-2019 рр. у практиці правового захисту та правової глобалізації	2			4	
Міжнародні відносини та видозміна статусу держав в умовах правової глобалізації		2		6	
Разом	20	20		80	
Всього	120				

10. Система оцінювання та вимоги

Згідно із «Тимчасовим положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень студентів Кам'янець-Подільського державного університету» оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Для виставлення оцінок у відомість обліку успішності та в індивідуальний навчальний план студента рейтингова оцінка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та оцінку за національною шкалою відповідно до таблиці:

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	

60-66	Е (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

Із загальної кількості у 100 балів вагові (максимально можливі) бали оцінки досягнень студентів у визначених даною навчальною програмою видах навчальної діяльності розподіляються за такою схемою:

Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума
Змістовий модуль 1 (100балів)				
Поточний контроль (семінари)	МКР	Самостійна робота	Іспит	
18 балів	30 балів	12 балів	40 балів	100 балів

Разом з тим, з урахуванням того, що навчальні досягнення учнів загальноосвітніх навчальних закладів оцінюється за 12-бальною шкалою та з метою полегшення адаптації випускників цих закладів до умов навчання у ВНЗ **максимальний бал оцінки під час поточного контролю студентів на семінарах становить 12 балів**. Орієнтовні критерії оцінювання знань, умінь, навичок і фахових компетенцій студентів на навчальних заняттях наведено в таблиці:

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні

		«так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати програмовий матеріал на основі елементарних знань і навичок; які робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але висновки не логічні, не послідовні.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних

		думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити

		джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Задля узгодження 18-бальної та 12-бальної шкали оцінювання студентських досягнень на **семінарських заняттях** застосовується наступна формула обрахунку-переведення балів:

$$(x \times 0,05 + 0,4) \times y = z$$

В даній формулі:

x – середній бал досягнень конкретного студента, який вираховується з отриманих ним на семінарі оцінок за 12-бальною шкалою;

y – вагові бали даного виду навчальної діяльності;

z – кількість балів досягнень конкретного студента на семінарських заняттях.

Тому, сума всіх отриманих студентом оцінок на семінарах за 12-бальною шкалою ділиться на їх загальну кількість. **Середній бал вводиться у вище зазначену формулу і в результаті отримуємо такі паралельні показники 12-бальної та 18-бальної систем (із округленням десяткових значень останньої):**

0, 1, 2, 3 – не обраховуються так як вважаються негативною оцінкою;

4-4,7 – 11;

4,8-5,5 – 12;

5,6-6,9 – 13;

7-8,1 – 14;

8,2-9,2 – 15;

9,3-10,3 – 16;

10,4-11,4 – 17;

11,5-12 – 18.

Завдання **самостійної роботи** полягає у підготовці студентами рефератів. Оцінювання навчальних досягнень студентів за його виконання передбачає ваговий бал у **12 балів**. Критерії оцінювання реферату:

1-3 бали – технічні моменти: кількість сторінок, правильність оформлення роботи згідно стандартних вимог (в т.ч. списку джерел та літератури), граматичні та стилістичні помилки.

1-3 бали – оцінка кола використаних джерел та літератури, наявності реальних посилань на них у тексті.

1-3 бали – оцінка якості вступу та висновків: чи мають авторський характер, їх повнота, глибина, чи відображають вони досліджувану тему.

1-3 бали – оцінка основного змісту на логічність, зв'язність сюжетів, рівень того, чи текст зліплений з різних «шматків», чи наявна авторська схема (авторські речення-зв'язки для переходу від одного сюжету до другого), авторські роздуми, аналіз.

Мінімальна оцінка зарахування даного виду навчальної роботи – **7 балів**.

Вимоги до технічного оформлення ІНДЗ: Обсяг – 7-10 друкованих сторінок аркушу формату А4 (14 шрифт, 1,5 інтервал, 30 рядків на сторінці); рукопис – 10-15 сторінок. Виконання має супроводжуватися посиланнями на використані джерела та літературу (в квадратних дужках або внизу сторінки у вигляді автоматичних посилань). Список використаних джерел, літератури або інтернет-сайтів має становити не менше 5 найменувань.

Оцінювання навчальних досягнень студентів за виконання **модульних контрольних робіт** передбачає **ваговий бал 30**.

Нарахування балів у відповідності з рівнем складності завдань МКР відбувається таким чином:

Рівень 1 – завдання оцінюється в **2 бал**;

Рівень 2 – завдання оцінюється в **4 бали**;

Рівень 3 – завдання оцінюється максимум в **12 балів**.

Мінімальна оцінка зарахування даного виду навчальної роботи – **18 балів**.

Увага! Умови допуску до підсумкового контролю: обов'язкова присутність / відпрацювання на лекціях, відвідування / відпрацювання семінарів, написання МКР та рефератів.

Оцінювання навчальних досягнень студентів на **підсумковому контролі (іспиті)** передбачає **ваговий бал у 40 балів**.

Екзаменаційний білет складається з **трьох питань**. Нарахування балів за розкриття студентом **кожного із них** відбувається за **12-бальною шкалою**. **Середній бал за три питання** передбачає наступні **паралельні показники 12-бальної та 40-бальної систем** (із округленням десяткових значень останньої):

0, 1, 2, 3 – не обраховуються так як вважаються негативною оцінкою;

4-4,4 – 24;

8,5-8,9 – 33;

4,5-4,9 – 25;

9-9,4 – 34;

5-5,4 – 26;

9,5-9,9 – 35;

5,5-5,9 – 27;

10-10,4 – 36;

6-6,4 – 28;

10,5-10,9 – 37;

6,5-6,9 – 29;

11-11,4 – 38;

7-7,4 – 30;

11,5-11,9 – 39;

7,5-7,9 – 31;

12 – 40.

8-8,4 – 32.

Рекомендовані джерела та література:

Джерела

1. Газін В. П. Історія в дзеркалі журналістики. Кам'янець-Подільський : Друкарня Рута, 2019.
2. Дзеркало тижня. Міжнародний тижневик. 1995-2019 гг.
3. Конституции буржуазных государств. М., 1982.
4. Конституции государств Американского континента / Пер. и ред. Г.Гуровича: В 3-х т. М., 1959.
5. Конституции европейских стран народной демократии. М., 1954.
6. Конституции и законодательств акты буржуазных государств ХУП-ХІХ вв.: Сб. документов / Под. ред. П.И. Галанзы. М., 1957.
7. «Миротворець» центр дослідження ознак злочинів проти національної безпеки України, миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку // URL: <https://myrotvorets.center/>.
8. Нормативно-правова база функціонування Європейського Союзу // URL: https://europa.eu/european-union/index_en
9. Річна національна програма під егідою комісії Україна – НАТО на 2019 р. // URL: https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/00/66/94/be3713ff58b6db13129cb53e80f534a7_1554906766.pdf

Література

10. Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу : теоретичні та практичні аспекти : матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 23 листопада 2017 року) : у 2 ч. Полтава : Россва, 2017. Ч. 1.
11. Відносини НАТО-Україна: передісторія // URL: https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/pdf_2014_09/20140908_140901-Backgrounder_NATO-Ukraine_uk.pdf
12. Бадида А. Ю. Соціальна держава в умовах глобалізації: теоретичні та порівняльно-правові аспекти. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Львів, 2017.
13. Безпалова О. І. взаємодія України та Європейського Союзу у сфері захисту прав людини // URL: univd.edu.ua/science-issue
14. Бельська Т. Глобалізація як фактор трансформації владно-суспільних відносин // URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2013-1/doc/2/02.pdf>

15. Білоус О.Г. Україна в глобалізованому світі: збірник наукових праць. Київ : Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України, 2007.
16. Бірюков Р.М. Глобалізація та її вплив на правову сферу // URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/18375/06-Biryukov.pdf?sequence=1>
17. Горбулін В.П. Україна в глобальних вимірах сучасного світу // Вісник НАН України. 2017. № 8.
18. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (2004–2007) / Авт. кол.: Віднянський С.В., О. М. Горенко, А. Ю. Мартинов (відп. ред.), В. В. Піскіжова. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2014
19. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (2014-2016) / Авт. кол.: Віднянський С.В., О. М. Горенко, А. Ю. Мартинов (відп. ред.), В. В. Піскіжова (відп. секр.), Г. О. Харлан. НАН України. Інститут історії України. К. : Інститут історії України, 2017.
20. Липкевич Л.Я. Правові аспекти співробітництва України з НАТО // URL: http://vlp.com.ua/files/28_5.pdf
21. Прокопенко Л.Л. Ракша О.В. Розвиток інституційної основи співробітництва України та ЄС // Аспекти публічного правління. Том 6. №3. 2018.
22. Середюк Н. Стратегічне партнерство Україна – США // ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Міжнародні відносини. 1(46)/2017.
23. Співпраця між Україною та ЄС: програми, проекти та інформаційні ресурси ЄС // URL: http://kiev-chamber.org.ua/files/--_1.pdf
24. Угода про Асоціацію між ЄС та Україною «Короткий посібник з Угоди про Асоціацію» // URL: http://www.eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/documents/association_agreement/guide.pdf
25. Алексієвець Л., Прийдун С. Україна в системі міжнародних відносин: деякі особливості й проблеми (1991–2011) // Україна-Європа-Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини. 2012. Вип. 10
26. Відносини НАТО-Україна: передісторія // URL: https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/pdf_2014_09/20140908_140901-Backgrounder_NATO-Ukraine_uk.pdf
27. Віднянський С. Європейська політика України: основні етапи, проблеми та перспективи реалізації // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки : міжвід. зб. наук. пр. Київ. 2016. Вип. 25.

28. Віднянський С.В. Мартинов А.Ю. Еволюція зовнішньої політики України (1991-2006 рр.) // URL: <http://history.org.ua/JournALL/journal/2006/4/3.pdf>
29. Газін В.П. Актуальні проблеми сучасності: Історія, світова політика. Київ : «Слово», 2009.
30. Газін В.П. Україна і світ. Навчально-методичний посібник для студентів історичного факультету. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2009.
31. Городня Н.Д. Місце України в сучасному глобалізованому світі // Ідентичність і пам'ять у пострадянській Україні: Монографія. К.: Дух і Літера, 2009.
32. Гурковський В.І. Сутність і феноменологія глобалізації в контексті формування глобального інформаційного суспільства // Державне управління: удосконалення та розвиток. № 3. 2010.
33. Дегтяр О.А. Непомнящий О.М. Трансформація в умовах глобалізації функцій інституту держави, громадянського суспільства та їх взаємодія // Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування 2017. № 1.
34. Дейнека Т. А. Україна у глобалізованому світі: суперечності сучасного періоду розвитку // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2017. № 5 (84).
35. Добрянський С.П. Міжнародний захист прав людини в Європейському Союзі та Раді Європи (порівняльний аспект) // URL: <http://www.c50.com.ua/article/dobryanskyi-s-mizhnarodnyi-zakhyst-prav-lyudyny-v-yevropeiskomu-soyuzi-ta-radi-yevgoru-poriv>
36. Зозуля В. Вплив глобалізації на демократичне врядування: теоретико-методологічні підходи // Державне управління та місцеве самоврядування. 2017. № 2 (33).
37. Косілова О.І. Особливості формування правової держави і громадянського суспільства в сучасній Україні // Інформація і право. 3(6). 2012.
38. Костицький В.В. Партнерство правової держави і суспільства в умовах глобалізації // URL: <http://www.kostytsky.com.ua/upload/doc/partnerstvo.pdf>.
39. Лаговська С.С. Особливості становлення правової держави в Україні // Держава і право. Випуск 65. 2014.
40. Ліпкевич Л.Я. Правові аспекти співробітництва України з НАТО // URL: http://vlp.com.ua/files/28_5.pdf
41. Маркова-Мурашова С. А. Современные правовые системы: тенденции интеграции и дифференциации : монография. Краснодар : Кубан. гос. ун-т, 2005.

42. Мелех Б. Співробітництво України з Радою Європи у сфері захисту прав людини на шляху до європейської інтеграції // Науковий вісник «Демократичне врядування» 2009. № 3.
43. Місія України та національні інтереси в глобалізованому світі: візія націоналістів. Збірник матеріалів П'ятих Бандерівських читань. Київ. 2018.
44. Муқан Б. Правові засади діяльності інституту уповноваженого у справах європейського суду з прав людини як елемент асоціації між Україною та Європейським Союзом // Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. вип. 3(38).
45. Незалежність України в глобалізованому світі: вектори ХХІ століття : зб. матеріалів міжнар. наук. конф. (Київ, 22 серп. 2011 р.) : до 20-річчя незалежності України / упоряд. Я. А. Жаліло, С. О. Янішевський. К. : НІСД, 2011.
46. Петручак Л. А. Функции правовой культуры // Право и государство: теория и практика. 2009. № 8 (67).
47. Плавич В.П. Становлення і розвиток сучасного права в умовах глобалізації // Правова держава № 30. 2018.
48. Сидоренко О.О. Правова система України в контексті глобалізації // Теорія і практика правознавства. Вип. 1 (9). 2016.
49. Сидоренко С.В. Теоретико-методологічні засади пізнання глобального громадянського суспільства // Гуманітарний вісник ЗДА. 2012. № 51.
50. Скуратівський А. В. Формування та розвиток правової культури в українському суспільстві (філософсько-правовий аналіз) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12. К., 2004.
51. Стеценко С.Г. Глобалізація та право. Київ : Атіка, 2012.
52. Табушка С. Розвиток захисту прав людини в межах правової системи Європейського Союзу // Європейське право. № 1-2. 2013.
53. Хаустова А.М. Проблеми і перспективи розвитку правової системи України // Вісник Національної академії правових наук. 2014. № 1.
54. Циверенко Г.П. Лебідь П.Ю. Механізми захисту прав людини в Україні та ЄС // Право і суспільство. № 5-2 / 2014.
55. Шаповал В. Зарубіжний парламентаризм. Київ : «Основи», 1993.
56. Щербак Ю. Україна: виклик і вибір. Перспективи України в глобалізованому світі ХХІ століття. Київ : Дух і літера, 2003.
57. Щирба М.Ю. Ознаки трансформації прав людини в умовах глобалізації суспільства // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2016. № 837.
58. Юськів Н.В. Правові проблеми державотворення у сучасних українських трансформаційних реаліях // URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/26476/1/17-86-91.pdf>

